

PERCEPȚIA COTIDIANULUI BĂNĂȚEAN VESTUL ASUPRA RELAȚIILOR DIPLOMATICE ȘI ECONOMICE ROMÂNNO-IUGOSLAVE ÎN A DOUA JUMĂTATE A ANULUI 1932

Eusebiu Narai*

Cuvinte cheie: diplomatie, economie, România, Iugoslavia, Banat

Keywords: diplomacy, economy, Romania, Yugoslavia, Banat

Cotidianul bănățean *Vestul*, fondat de celebrul gazetar și om politic bănățean Sever Bocu, a oglindit, în articolele sale, în mod critic, raporturile, pe diverse paliere, dintre statul român și cel iugoslav în a doua jumătate a anului 1932. În economia articolului de față ne-am limitat, strict, la relațiile diplomatice și economice dintre cele două state vecine și aliante în cadrul Micii Înțelegeri (mai târziu și în Antanta Balcanică), în acest interval de timp.¹

* Universitatea de Vest Timișoara, b-dul Vasile Pârvan, nr. 4, e-mail: eusebiu.narai@yahoo.com

¹ Despre istoria continentului european, relațiile internaționale, politica internă și externă românească din această perioadă, precum și despre importanța ziarului *Vestul* în peisajul publicistic al epocii vezi, pe larg, lucrările următoare: Serge Berstein, Pierre Milza, *Istoria Europei*, vol. V (Iași: Institutul European, 1998); Michel Beaud, *Istoria capitalismului de la 1500 până în 2000* (Chișinău: Cartier, 2001); Jean Carpentier, François Lebrun, coord., *Istoria Europei* (București: Humanitas, 1997); Nicolae Ciachir, *Istoria politică a Europei de la Napoleon la Stalin* (București: Oscar Print, 1998); Pierre Milza, Serge Berstein *Istoria secolului XX*, vol. I (1900–1945) (București: ALL, 1998); Jean-Marie Le Breton, *Măreția și destinul bătrânei Europe (1492–2004)* (București: Humanitas, 2006); John R. Barber, *Istoria Europei moderne* (București: LIDER, 1993); Dominique Vallaud, *Dicționar istoric* (București: ARTEMIS, 2008); Peter Calvocoressi, *Europa de la Bismarck la Gorbaciov* (Iași: Polirom, 2003); Stefano Bianchini, *Problema iugoslavă* (București: BIC ALL, 2003); Barbara Jelavich, *Istoria Balcanilor*, vol. 2 (Iași: Institutul European, 2000); Ioan Scurtu, coord., *Structuri politice în Europa Centrală și de Sud-Est (1918–2001)*, vol. I (București: Fundația Culturală Română, 2003); Ennio di Nolfo, *Introducere în istoria relațiilor internaționale* (București: BIC ALL, 2007); Viorica Moisuc, *Premisele izolării politice a României. 1919–1940* (București: Humanitas, 1991); Maurice Vaisse, coord., *Dicționar de relații internaționale. Secolul XX* (Iași: Polirom, 2008); Nicolae Ciachir, *Istoria relațiilor internaționale de la pacea westfalică (1648), până în contemporaneitate (1947)* (București: Oscar Print, 1998); Milan Vanku, *Mica Înțelegeră și politica externă a Iugoslaviei (1920–1938)* (București: Politică,

Raporturile diplomatice româno-iugoslave au fost atent monitorizate de reporterii ziarului condus de liderul național-țărănist Sever Bocu. Încă de la sfârșitul lunii iunie 1932, cotidianul bănățean semna cititorilor săi convocarea, la Viena, a *Congresului minorităților naționale*, care, până în momentul respectiv, se desfășura anual la Geneva, probabil sub auspiciile Societății Națiunilor. La acest congres urmau să participe aproape toate minoritățile naționale europene: germanii din Estonia, Lituania, Letonia, Polonia, Danemarca, Cehoslovacia, Ungaria, Iugoslavia, România și Italia; rușii din Estonia, Lituania, Letonia, Polonia, Cehoslovacia și România; evreii din Estonia, Lituania, Letonia, Polonia, Cehoslovacia, România și Bulgaria; lituanienii din Germania și Polonia; ucrainenii din Polonia și România; bielorușii din Polonia; suedezii din Estonia; bulgarii din Iugoslavia și România; grecii din Dodecanez; sârbii, slovenii și croații (?) din Italia și Austria; maghiarii din Cehoslovacia, Iugoslavia și România; slovaci din Ungaria; cehii din Austria; catalanii și bascii din Spania. Se preciza

1979); Eliza Campus, *Mica Înțelegere*, ediția a 2-a (București: Academia Română, 1997); Jean-Baptiste Duroselle, *Istoria relațiilor internaționale*, vol. I (1919–1947) (București: Științele Sociale și Politice, 2006); Eliza Campus, *State mici și mijlocii din centrul și sud-estul Europei în relațiile internaționale: prima jumătate a secolului al XX-lea* (București: Politică, 1988); Ioan Scurtu, coord., *Istoria românilor*, vol. VIII (București: Enciclopedică, 2003); Gheorghe Zaharia, Constantin Botoran, *Politica de apărare națională a României în contextul european interbelic (1919–1939)* (București: Militară, 1981); Ion Bulei, *Scurtă istorie a românilor* (București: Meronia, 1996); Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*, ediția a II-a revăzută și adăugită (București: Univers Enciclopedic, 1999); Șerban Rădulescu-Zoner, coord., *Istoria Partidului Național-Liberal* (București: BIC ALL, 2000); Catherine Durandin, *Istoria românilor* (Iași: Institutul European, 1998); Sterie Diamandi, *Galeria oamenilor politici* (București: GESA, 1991); Ioan Scurtu, *Istoria Partidului Național Țărănesc* (București: Enciclopedică, 1994); Nicolae Jurca, *Istoria social-democrației din România* (București: Științifică, 1994); Apostol Stan, *Iuliu Maniu. Biografia unui mare român* (București: SAECULUM I.O., 1997); I. G. Duca, *Portrete și amintiri* (București: Humanitas, 1990); Ioan Scurtu, Ion Bulei, *Democrația la români (1866–1938)* (București: Humanitas, 1990); Sorin Alexandrescu, *Paradoxul român* (București: Univers, 1998); Francisco Veiga, *Istoria Gărzii de Fier (1919–1941). Mistica ultranaționalismului*, ediția a 2-a (București: Humanitas, 1995); Frederic C. Nanu, *Politica externă a României (1919–1933)* (Iași: Institutul European, 1993); Gheorghe Buzatu, coord., *Titulescu și strategia păcii* (Iași: Junimea, 1982); Eliza Campus, *Din politica externă a României. 1913–1947* (București: Politică, 1980); Nicolae Ciachir, *Marile Puteri și România (1856–1947)* (București: Albatros, 1996); Ioan Scurtu, Gheorghe Buzatu, *Istoria românilor în secolul XX* (București: Paideia, 1999); Titu Georgescu, *Istoria românilor* (București: Fundația „România de Măine”, 2000); Stephen Fischer-Galați, *România în secolul al XX-lea* (Iași: Institutul European, 1998); Petre Bărbulescu, *România la Societatea Națiunilor (1929–1939): momente și semnificații* (București: Politică, 1975); Vasile Rămneanțu, *Istoria relațiilor româno-iugoslave în perioada interbelică* (Timișoara: Mirton, 2007); Nicolae Titulescu, *Politica externă a României* (București: Enciclopedică, 1994); Ioan Munteanu, *Sever Bocu (1874–1951)* (Timișoara: Mirton, 1999); Vasile Bogdan, *Un destin zbuciumat. Sever Bocu* (Timișoara: Augusta, 1999).

că “reprezentanții a 40 de milioane de oameni, care formează masa minorităților naționale, vor protesta contra Ligii Națiunilor în chestia (problema – n.n.) minorităților. Congresul nu se va ocupa cu situația fiecărei naționalități în parte, pentru a nu complica dezbaterile. Se vor da numai citire, la deschiderea congresului, a unor scurte comunicări relative la ultimele evenimente din viața minorităților naționale”²

Se constată o nemulțumire crescândă față de statutul minorităților în diverse state din Europa centrală și orientală și o tendință de reglementare a situației acestora, în bloc și în afara Societății Națiunilor, fapt ce risca să diminueze prestigiul acestui înalt for internațional.

Problema dezarmării generale agita spiritele în toamna anului 1932, după cum rezultă dintr-un articol publicat în *Vestul*. Republica de la Weimar forța nota, încercând să obțină egalitatea în drepturi privind înarmarea cu celelalte state, având sprijinul Marii Britanii și Statelor Unite: “Statele din Mica Înțelegere și Polonia au declarat că sunt împotriva convocării conferinței de la Londra, pentru ca să se pronunțe asupra cererii egalității de drepturi a Germaniei. Din această cauză, delegații francezi au avut mai multe întâlniri cu reprezentanții Miciei Înțelegeri și ai Poloniei. Cercurile politice din Geneva au impresia că Franța, mai ales sub presiunea aliaților săi mai mici, va lua o atitudine negativă față de proiectul conferinței de la Londra. În discuțiile dintre Franța și Mica Înțelegere s-a vorbit mai ales asupra unui nou sistem de securitate, pus în legătură cu problema dezarmării. Franța dorește să satisfacă pe micii săi aliați și, în același timp, să reînnoiască cererea ca Statele Unite și Anglia să garanteze securitatea sa în mod efectiv. Cu toate acestea, nu se poate ști, încă, nimic pozitiv asupra conferinței de la Londra. Cercurile engleze n-au pierdut, încă, toată speranța că, totuși, conferința se va putea ține, deși va mai trece câțva timp până când Franța va lua o hotărâre definitivă. Ambasadorul Angliei la Paris a informat pe dl. Herriot că guvernul britanic a hotărât să amâne data ținerii conferinței de la Londra, a celor 5 mari puteri, care urma să examineze chestiunea dezarmării”³

Așadar, într-o problemă vitală (dezarmarea) care, dacă era reglementată corespunzător, se putea preveni izbucnirea unei noi conflagrații mondiale, Mica Înțelegere și Polonia ajungeau la un numitor comun și exercitau presiuni asupra “protectoarei” lor, Franța. La rândul ei, “sora mai mare a României” avea nevoie de un sprijin efectiv din partea Marii Britanii și Statelor Unite, pentru a bloca tendințele revizioniste și revanșarde ale Germaniei, bazate pe revigorarea militarismului prusac de odinioară.

² *Vestul*, Timișoara, anul III, nr. 557 (vineri, 24 iunie 1932): 4.

³ *Vestul*, Timișoara, anul III, nr. 642 (duminică, 9 octombrie 1932): 4.

În paginile *Vestului* erau prezentate, în egală măsură, comentariile presei străine despre Conferința Miciei Înțelegeri, desfășurată la Belgrad în ziua de 18 decembrie 1932. Astfel, din telegrama corespondentului ziarului german *Kölnische Zeitung* în capitala iugoslavă aflăm următoarele: "... și *Curentul* din București înregistrează propunerile franceze pentru noi convenții militare între Franța și Mica Înțelegere, precum și înălăuntrul Miciei Înțelegeri, în cazul unui conflict ruso-român și a unui italo-iugoslav... conferința miniștrilor de externe se va ocupa și de chestiunea dezarmării, care a fost subiectul oficial al conferinței militare..." Ziarul ceh pro-guvernamental *Lidove Novine* sublinia că "vor mai fi și chestiunile Europei Centrale, pentru care Italia a arătat un deosebit interes în timpul din urmă... Prin acestea se relevă, desigur, și diferite călătorii ale lui Gömbös, Dollfuss, precum și preținsele planuri italiene răspândite de Wickhan Steed". Ziarul parizian *Le Journal* relua informațiile ziarului ceh, însă adăuga noi precizări făcute de prestigiosul ziarist britanic W. Steed în *Sunday Times* din 20 noiembrie 1932: "Este, totuși, sigur că în acest ultim timp s-au petrecut, la răsărit, evenimente lipsite de înțeles. Prin acestea notăm: voiajul în Italia a dlui. Gömbös, a cărui venire la putere la Budapesta a coincis cu o ciudată activitate diplomatică între Roma, Budapesta, Viena și Sofia; întrevederea recentă – la Budapesta – a reprezentanților statelor majore italiene, ungare și bulgare; incursiunile aproape zilnice ale comitagiilor macedoneni la frontiera iugoslavă... Un alt punct care merită de a atrage atenția reprezentanților Miciei Înțelegeri este situația creată prin iscălirea pactului de neagresiune polono-sovietic. Până atunci, alianța polono-română era considerată ca un element esențial al stabilității și al păcii. România se angaja să dea ajutor Poloniei dacă Germania ar fi atacat coridorul (Danzig/ Gdansk – n.n.) și Polonia se angaja să susțină România dacă Sovietele ar ataca-o pe tema Basarabiei. Pactul a redus la nimic aceste angajamente... Pe Franța o interesează prea mult soarta acestor două țări și menținerea Miciei Înțelegeri, ca să rămână indiferentă față de orice fel de eforturi ale lor".⁴

Deci, la finele anului 1932 plana primejdia unui conflict sovieto-român și italo-iugoslav, determinat de disputele teritoriale dintre părți. De asemenea, se contura un bloc al statelor revizioniste, format din Ungaria și Bulgaria, sprijinit de Italia și de Austria; nu apăruse încă în joc Germania, dar, foarte curând, toate datele se vor schimba dramatic. Franța era preocupată, mai mult ca oricând, de consolidarea Miciei Înțelegeri, brațul său central și est-european.

Ziarul *Vestul* își informa cititorii și despre *raporturile economice* româno-iugoslave din a doua parte a anului 1932, destul de tensionate, dar și despre conferințele economice regionale sau continentale ori despre acordurile economice

⁴ *Vestul*, Timișoara, anul III, nr. 697 (marți, 20 decembrie 1932): 4.

semnate între diferite state, cu impact asupra Micii Înțelegeri, cu precădere asupra României și Iugoslaviei.

De pildă, în ziua de 12 iunie 1932, și-a deschis lucrările, la Viena, *Conferința internațională a lemnului*. Cu acest prilej, a fost încheiat un acord referitor la îngrădirea exportului de material lemnos, semnat de delegații mai multor țări (Austria, Letonia, România, Cehoslovacia și Iugoslavia).⁵

De altfel, în anii crizei, lemnul și cerealele căpătaseră o importanță majoră pentru salvarea economiei statelor agrare din centrul și răsăritul Europei, care treceau prin dificultăți de neînchipuit.

Pe fondul agravării crizei economice și a adâncirii discrepanțelor dintre țările industrializate și cele cu un profil agrar preponderent, au fost reluate și disputele din cadrul blocului statelor agrare. În acest sens, *Vestul* semnală o serie de măsuri vexatorii ale Iugoslaviei, care “puneau bețe în roate” exportului românesc: “Problema navigației pe canalul Bega nici până azi nu a fost soluționată în mod echitabil, din care cauză exportul românesc de cereale a avut de suferit atât de mult în trecut și, probabil, și în viitor din cauza piedicilor pe care sârbii le-au pus în calea exportului nostru. Din Foeni primim știrea că 3 emisari iugoslavi (2 medici veterinari și 1 pretor), fără a aviza autoritățile superioare românești, au trecut prin punctul de frontieră Jimbolia, descinzând în comuna sus amintită, unde, printr-o anchetă minuțioasă făcută printre crescătorii de vite, au cercetat starea boalei de febră aftoasă care bântuie în acea regiune. Rezultatul acestei anchete particulare a fost că guvernul iugoslav va opri tranzitul animalelor noastre către Italia, Spania și Franța și celelalte debușeuri din Apus ale României. Sistarea tranzitului o motivează prin aceea că la noi ar exista febra aftoasă, ceea ce nu corespunde adevărului, deoarece au fost infectate numai vreo câteva comune, iar serviciile noastre sanitare au luat cele mai întinse măsuri pentru ca aceste comune să fie izolate”.⁶

Chiar presupunând că existau premisele unei epidemii de febră aftoasă în Banatul românesc, Iugoslavia a lezat, în mod flagrant, suveranitatea României prin trimiterea unei misiuni speciale la fața locului, fără a informa, în prealabil, autoritățile statului român. În egală măsură, prin știrile vehiculate de autoritățile iugoslave, s-a încercat blocarea, pentru o perioadă nedeterminată, a exporturilor românești spre vestul Europei, fapt ce provoca pagube materiale și morale inimaginabile României.

Totuși, potrivit redactorilor cotidianului bănățean, “în urma intervenției ministrului român de resort, dl. Gurănescu, în chestiunea interzicerii tranzitului exportului românesc de animale prin Iugoslavia, guvernul țării vecine a

⁵ *Vestul*, Timișoara, anul III, nr. 549 (marți, 14 iunie 1932): 4.

⁶ *Vestul*, Timișoara, anul III, nr. 550 (miercuri, 15 iunie 1932): 4.

admis ca acele transporturi de animale care au fost, până ieri seara, învagonate să fie admise prin Iugoslavia. De asemenea, tranzitul spre Franța și Italia va fi admis și pentru viitor dacă animalele exportate din România nu vor fi exceptate din punct de vedere sanitar”.⁷

Se poate observa, cu ușurință, o îmblânzire a măsurilor adoptate de Iugoslavia la adresa României, însă nu se amintește nimic despre tranzitul, prin țara vecină, a animalelor românești spre Spania. Putem presupune că, cel puțin în privința exporturilor românești de animale spre statul iberic, s-au menținut restricțiile anunțate deja, care porneau de la premisa unei veritabile epidemii de febră aftoasă la granița de vest a Regatului României.

În această perioadă dificilă, statele occidentale, cu o industrie puternică, încercau să limiteze pătrunderea produselor agricole din statele central și est-europene. Astfel, încă de la mijlocul lunii iunie 1932, guvernul de la Paris a trimis un comunicat către Comisia de Studii pentru Uniunea Europeană de pe lângă Societatea Națiunilor, solicitând contingentarea exportului de grâu românesc și iugoslav în Franța: “fiecare din aceste țări va putea exporta, în Franța, 10% din cantitatea totală necesară pentru a satisface consumul intern francez”.⁸

După îndulcirea temporară a tonului, Belgradul a luat noi măsuri care afectau, destul de mult, economia Banatului românesc și, implicit, a Regatului României: “Locuitorii comunelor Teremia Mare și Teremia Mică au adresat o plângere telegrafică prefectului județului (Timiș-Torontal – n.n.), în care arată că Iugoslavia, în afară de închiderea frontierei pentru tranzitul vitelor, a început – de ieri (28 iunie 1932 – n.n.) – să închidă trecerea pentru locuitorii care-și au proprietățile pe frontieră. În special, micii viticultori din acea regiune au de suferit mai mult, fiind în imposibilitatea de a executa lucrările la viile situate în zona iugoslavă. S-au cerut instrucțiuni pe cale telegrafică”.⁹

Din păcate, frontiera definitivă româno-iugoslavă, stabilită în anul 1924 prin includerea Jimboliei în Regatul României, marca și divizarea unor terenuri arabile și viticole românești de linia de demarcație dintre cele două state vecine. Pe fondul crizei economice, autoritățile iugoslave vor demara un nou război al nervilor cu România, având acum o altă sursă.

În urma presiunilor diplomatice, la 16 septembrie 1932 autoritățile vamale din Iugoslavia anunțau redeschiderea graniței pentru vitele românești exportate în Italia.¹⁰ În schimb, în cazul celorlalte debușeuri economice ale României (Spania, Franța etc.) nu se luase încă nicio decizie favorabilă din partea Belgradului.

⁷ *Vestul*, Timișoara, anul III, nr. 552 (vineri, 17 iunie 1932): 4.

⁸ *Vestul*, Timișoara, anul III, nr. 556 (joi, 23 iunie 1932): 1.

⁹ *Vestul*, Timișoara, anul III, nr. 561 (miercuri, 29 iunie 1932): 4.

¹⁰ *Vestul*, Timișoara, anul III, nr. 625 (marți, 20 septembrie 1932): 1.

Numărul din 11 decembrie 1932 al ziarului *Vestul* prezenta situația pieței de unt și ouă în Cehoslovacia, piață dependentă, într-o mare măsură, de produsele românești și iugoslave: “În ultimele luni s-a observat, pe piața cehoslovacă, o scumpire considerabilă a untului și ouălor. În urma importului din ultimul timp s-a produs o mare abundență de unt, așa că prețul acestui articol a scăzut din nou. Se crede că importul de unt va fi admis numai până la sfârșitul acestui an. În ce privește piața de ouă, ea dispune – în prezent – de cantități mai mari de ouă și, de asemenea, și prețurile ei au devenit mai moderate, în urma importului din Danemarca, Lituania, Polonia, România și Iugoslavia. Acest import a fost făcut în baza acordurilor de compensații”.¹¹ Aceste acorduri de compensații veneau în sprijinul statelor agrare din centrul și răsăritul Europei, asigurând și produsele alimentare necesare aprovizionării populației din statele industriale central și vest-europene.

La Conferința specială româno-iugoslavă, desfășurată la Belgrad în ziua de 19 decembrie 1932, în cadrul Conferinței Miciei Înțelegeri, cei doi miniștri de externe (Titulescu și Jeftić) au discutat litigiile existente între părți, printre acestea figurând “proprietățile românești tăiate de linia de demarcație între cele două state” și “chestiuni bănești în legătură cu lucrările de canalizare făcute de unguri și administrate, astăzi, atât de România, cât și de Iugoslavia”.¹² Din păcate, nu deținem informații despre soluțiile adoptate cu prilejul acestei întrevederi, problemele discutate fiind extrem de delicate.

Totuși, în numărul din 29 decembrie 1932, cotidianul bănățean anunța redeschiderea, cu caracter limitat, a frontierelor Iugoslaviei pentru produsele românești: “Cu ocazia conferinței Miciei Înțelegeri, dl. N. Titulescu, ministrul nostru de externe, a luat contact cu Ministerul de Externe și cu Ministerul de Comerț al Iugoslaviei, intervenind pentru sistarea restricțiilor vamale iugoslave față de mărfurile românești cu destinație pentru Italia. Se știe că exportul de vite din România se făcea cu tranzit prin Iugoslavia, iar, de la un timp încoace, acest tranzit a fost oprit, ceea ce a cauzat pierderi enorme, mai cu seamă exportatorilor bănățeni. Dl. Titulescu a primit răspunsul că, întrucât cauzele acestor restricțiuni sunt pe cale să dispară, autoritățile sârbești vor permite, din nou, tranzitul de animale destinate Italiei, prin Iugoslavia”.¹³ Era consemnat, astfel, un nou succes diplomatic al lui Nicolae Titulescu, determinat, în mare măsură, și de intensificarea tratatelor pentru întărirea coeziunii interne a Miciei Înțelegeri, pe fondul tonului, din ce în ce mai agresiv, al statelor revizioniste din zonă.

Raporturile diplomatice româno-iugoslave din a doua jumătate a anului 1932 s-au concretizat în: promovarea intereselor minorității românești din

¹¹ *Vestul*, Timișoara, anul III, nr. 690 (duminică, 11 decembrie 1932): 4.

¹² *Vestul*, Timișoara, anul III, nr. 699 (joi, 22 decembrie 1932): 4.

¹³ *Vestul*, Timișoara, anul III, nr. 702 (joi, 29 decembrie 1932): 1.

Iugoslavia, în baza relațiilor bilaterale româno-iugoslave și a convențiilor încheiate între cele două state, în mai multe domenii; preocupările statelor din Mica Antantă față de planurile expansioniste germane în răsăritul continentului, care vizau, într-o primă etapă, Austria; îngrijorarea stărnită în cadrul Miciei Antante de întărirea alianței dintre cele două state destul de marginalizate după Primul Război Mondial (Germania și Uniunea Sovietică); poziția Miciei Înțelegeri față de congresul minorităților naționale, organizat la Viena în luna iunie 1932; aprobarea planului francez Herriot-Boncour în problema dezarmării, ce cuprindea toate elementele esențiale ale securității internaționale, precum și respingerea ideii de revizuire a tratatelor de pace, de către statele Miciei Antante, etc.

Raporturile economice româno-iugoslave ale aceluiași interval de timp au vizat, cu precădere: închiderea navigației pe Bega din partea autorităților iugoslave, care afecta – în mod dramatic – comerțul exterior al României; conferința internațională a lemnului (Viena, 12 iunie 1932); contingentarea exportului de grâu românesc și iugoslav în Franța (iunie 1932) ș.a.m.d.

THE PERCEPTION OF THE BANAT DAILY *THE WEST* ON THE ROMANIAN-YUGOSLAV DIPLOMATIC AND ECONOMIC RELATIONS IN THE SECOND HALF OF 1932

Abstract

The Romanian-Yugoslav diplomatic relations from the second half of 1932 materialized in: promoting the interests of the Romanian minority in Yugoslavia, based on the Romanian-Yugoslav bilateral relations and the conventions concluded between the two states, in several fields; the preoccupations of the states of the Little Entente with the German expansionist plans in the east of the continent, which aimed, in a first stage, at Austria; the concern aroused, within the Small Entente, by the strengthening of the alliance between the two rather marginalized states after the First World War (Germany and the Soviet Union); the position of the Little Understanding on the Congress of National Minorities, held in Vienna in June 1932; the approval of the French Herriot-Boncour plan on disarmament, which included all the essential elements international security, as well as the rejection of the idea of revising peace treaties by the states of the Little Entente, etc.

The Romanian-Yugoslav economic relations of the same time period aimed mainly at: the closure of the navigation on the Bega by the Yugoslav authorities, which affected – dramatically – Romania's foreign trade; international wood conference (Vienna, June 12, 1932); the quota of the Romanian and Yugoslav wheat export to France (June 1932) and so on.